

Aan Minister BZK
Van D D&B

nota

ADR reviews politieke partijen 2020 en te reviewen
politieke partijen 2021

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2022-0000505117

Datum
29 september 2022

Opgesteld door

Samengewerkt met
CZW en FEZ

Bijlage(n)
2

Aanleiding

De Auditdienst Rijk (ADR) heeft een verslag opgeleverd van de reviews die zij over het verantwoordingsjaar 2019 en 2020 bij de accountants van twee politieke partijen en de review over het verantwoordingsjaar 2020 die zij bij één politieke partij heeft verricht. Dit geanonimiseerde verslag wordt openbaar gemaakt. Tevens moet er besloten worden bij welke de accountants van politieke partijen er een controle over 2021 moet worden verricht. En moet worden besloten of de verslagen van de ADR-reviews bij de accountants van de politieke partijen in de toekomst niet-geanonimiseerd openbaar kunnen worden gemaakt.

Geadviseerd besluit

Instemmen met:

- Het informeren van de Tweede Kamer over de openbaarmaking van de geanonimiseerde reviews bij de accountants van de gereviewde partijen over 2019 en 2020;
- Het onderzoeken van de mogelijkheden om de verslagen van de reviews bij de accountants van politieke partijen vanaf het verantwoordingsjaar 2023 niet-geanonimiseerd openbaar te maken;
- Het verzoek aan de ADR om over de verantwoording over 2021 een review te verrichten bij de accountants van vier politieke partijen.

Kern

Beleid reviews politieke partijen

BZK geeft de ADR jaarlijks opdracht om een review uit te voeren bij de accountants van 2 of 3 politieke partijen. Redenen om een review uit te laten voeren zijn de volgende: 1) Een partij heeft voor het eerst subsidie ontvangen, 2) Bij de review over het voorgaande jaar zijn onvolkomenheden aangetroffen, 3) Een concrete aanleiding, bijvoorbeeld onregelmatigheden in een jaarverslag en 4) Er heeft al lang geen review plaatsgevonden bij een politieke partij.

Reviews over 2019 en 2020

Bij de reviews over 2018 heeft de ADR onvolkomenheden vastgesteld in de controle door de accountants van [REDACTED]. Daarom is besloten om over 2019 weer een review bij deze accountants uit te voeren. Door de coronamaatregelen zijn deze reviews uitgesteld en zijn ze gecombineerd met de reviews over 2020. De ADR heeft vastgesteld dat beide accountants de controle toereikend hadden uitgevoerd. Bij de accountant van [REDACTED] is er wel nog sprake

van twee aandachtspunten. Dit gaat om de controle van de rechtmatigheid van de kosten en opbrengsten en de volledigheid van het financieel verslag.

Onze referentie
2022-0000505117

Datum
29 september 2022

Bij de accountant van [REDACTED] is alleen over 2020 een review uitgevoerd. De ADR heeft vastgesteld dat deze controle ontoereikend is uitgevoerd. Dit heeft met name betrekking op de controle van de kosten en opbrengsten in het kader van de Wfpp en de volledigheid van het financieel verslag. De ADR adviseert daarom om over de 2021 wederom een review bij de accountant van [REDACTED] uit te voeren. Het advies is om deze aanbeveling over te nemen. Indien uit de tweede review blijkt dat deze wederom ontoereikend is kan worden overwogen om een sanctie op te leggen. Daarnaast kan de ADR nu worden verzocht om een review te verrichten bij de accountants van de politieke partijen die voor het eerst subsidie hebben ontvangen, te weten [REDACTED]

Openbaarmaking verslagen reviews

De geanonimiseerde verslagen van ADR-reviews moeten binnen vier weken na aanbidding openbaar worden gemaakt door de opdrachtgever (BZK). Dit gebeurt door publicatie op rijksoverheid.nl. In voorgaande jaren is de Kamer hier niet actief over geïnformeerd. Gelet op de vragen van D66 tijdens het Commissiedebat Bestuurlijke Organisatie en Democratie (23 februari jl.) hierover ligt het in de rede om dit nu wel te doen. De eerste vraag van D66 was of de reviews over 2019, die vanwege de coronamaatregelen niet hadden plaatsgevonden, alsnog konden worden uitgevoerd. De reviews bij de desbetreffende accountants hebben betrekking op 2019 en 2020 en dit is dus gebeurd.

De tweede vraag van D66 was of het mogelijk was om de verslagen van de reviews niet geanonimiseerd openbaar te maken. In reactie hierop heeft u toegezegd dat u bij de ADR na zou vragen of het mogelijk was. Dit is gebeurd en de ADR heeft laten weten dat hier geen toestemming voor kan worden verleend omdat de betrokken politieke partijen en accountants hier niet vooraf van op de hoogte zijn gesteld. De namen van de betrokken politieke partijen worden alvorens deze nota openbaar wordt gemaakt uit de nota verwijderd. Voor toekomstige reviewverslagen zou dit mogelijk kunnen zijn, mits de desbetreffende partijen en hun accountants hier op voorhand over worden geïnformeerd. Het niet geanonimiseerd openbaar maken van de reviewverslagen bij de accountants van politieke partijen past goed bij de voorstellen in de Evaluatiewet Wfpp om de transparantie over de financiering van politieke partijen verder te vergroten. Vanuit dit perspectief valt er dan ook veel voor te zeggen om te onderzoeken of deze reviewverslagen vanaf de inwerkingtreding van de Evaluatiewet (onder voorbehoud van de plenaire behandeling in de Eerste Kamer is dit naar verwachting 1 januari 2023) openbaar kunnen worden gemaakt. Bij de besluitvorming hierover moet wel rekening worden gehouden met de volgende overwegingen:

- Niet alle accountants van politieke partijen worden jaarlijks gereviewd: de ADR merkt op dat hun onderzoek een deelwaarneming is omdat zij niet alle accountants van politieke partijen hebben gereviewd. Aangezien het niet mogelijk is (en gelet op de druk die het op de organisaties van politieke partijen kan leggen ook niet wenselijk) om jaarlijks alle accountants van politieke partijen te reviewen zal dit ook in de toekomst zo blijven. Er ontstaat dus geen compleet beeld van de kwaliteit van de accountantscontroles;

- Reviews bij accountants, niet bij politieke partijen: omdat niet de politieke partijen, maar hun accountants worden gereviewd zeggen de reviews vooral iets over de kwaliteit van de werkzaamheden van de onderzochte accountants en niet direct over de verantwoording van de politieke partijen zelf. Bij een eventueel debat over toekomstig openbaargemaakte niet geanonimiseerde reviews is het van belang dat dit in ogenschouw wordt genomen.;
- Gevolgen voor bredere reviewbeleid: een eventueel besluit om de verslagen van de reviews bij de accountants van politieke partijen niet geanonimiseerd openbaar te maken kan gevolgen hebben voor de verslagen van de ADR-reviews bij andere door BZK gesubsidieerde instellingen en mogelijk ook voor de openbaarmaking van dergelijke rapporten door andere departementen. Om deze reden moet een besluit over niet geanonimiseerde openbaarmaking eerst worden besproken met andere partijen zoals andere ministeries en de ADR.

Onze referentie
2022-0000505117

Datum
29 september 2022

Aanbevelingen ADR

De ADR heeft drie aanbevelingen aan BZK gedaan:

1. Het opstellen van een informatieprotocol, waarin duidelijk is opgenomen welke informatie in het financieel verslag wordt verwacht;
2. Het opstellen van een controleprotocol, waarin normen voor de accountantscontrole worden gesteld;
3. Over 2021 weer een review uit laten voeren bij de accountant van de partij die een ontoereikende controle had uitgevoerd.

Aan de eerste twee aanbevelingen wordt voldaan doordat een accountantskantoor in opdracht van BZK bezig is met de voorbereiding van een controleprotocol en een modelverantwoording (vergelijkbaar met een informatieprotocol). De wijzigingen van de Wfpp in het voorstel voor een Evaluatiewet die nu bij de Eerste Kamer ligt zijn hierin meegenomen.

Keuze te reviewen politieke partijen 2021

Het ligt voor de hand om het advies van de ADR over te nemen om opnieuw een review te laten uitvoeren bij de accountant van de partij waarbij de accountantscontrole als ontoereikend is beoordeeld. Daarnaast stellen wij voor om de ADR te verzoeken om reviews uit te voeren bij de accountants van politieke partijen die in 2021 voor het eerst subsidie hebben ontvangen.